

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-rt igttartatik be.

Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapest:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf, Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimendők — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A háziipar érdekében.

A fejérmegyei tankerület iskolatanácsa f. évi jan. 24-én tartott üléséből megkereste Székesfejérvár város iskolaszékét, hogy a város területén a háziipart terjesztő-társulatot létesítsen. — Az iskolaszék felfogva ezen indítványnak fontosságát a város anyagi gyarapodására nézve, a tanfelügyelő elnökle alatt hat tagu bizottságot küldött ki, hogy a társulat megalakulását kezdeményezze és a háziipar különböző nemei közül szemelje ki azokat, melyeket meghonosíthatni vél.

A bizottság feladatát szem előtt tartva, most a kezdeményezés útjára lép és midőn az alábbi felhívást a t. cz. közönség elé terjeszti ennek mentül nagyobb nemes részvétét és a gondviselés áldását kéri ezen vállalkozáshoz, mely ha kedvező körülmények között fejlődhetik, városunknak és vidékének javára nagy mértékben áldásossá fog válhatni.

Felhívás.

Lehetetlen, hogy édes hazánknak minden gondolkodó fiára döbentőleg ne hasson ama sajnós tapasztalás, hogy míg ősi alkotmányunk visszaállítására óta a szellemi téren öröndetesen haladtunk, addig anyagi helyzetünk zilált viszonyai folyton véstteljes jövőnek komor képével ijesztenek.

E fölött behatóbban gondolkodva, ezen szomorú jelenség egyik okát könnyen megtaláljuk abban, hogy anyagi jólétének biztosítását egyedül és kizárólag a földmívelésben keresi; holott az elmúlt évek tanúsága szerint az éghajlati viszonyok kedvezőtlen változásai e téren néha már a legszorgalmasabb munkának jogosan remélt gyümölcseit is megsemmisítették.

TÁRCZA.

Szerelem és vallás.

(Novellét.)

Írta: Szentirmai.

Pikánsnak fogják találni e beszélyke tárgyát s talán hangját is itt-ott. De mire a színeskedés? Miért volna szépíteni a valót s kisimítani akarni a göröngyöket, melyek, ha az élet eszhetikáját rontják is, csudálatos öszhangzatához mégis csak szükségesek.

„Régi dal régi szerelemről” — valamint a történelem legfényesebb, az emberélet legszamosabb fejzeteinek, ugy legmegfelelőbb czime volna jelen történetkének is. — Szerelem és mindig csak szerelem. — Elöttünk játszik az és bennünk. Elöttünk játsza tragédiáit, elöttünk komédiáit. Nem zárkozhatunk el e színjáték előtt. Ismerjük mindnyájan mindannyi jelenetét. Nem bír az újság ingerével, mégis érdekes, vonzó. És az marad örökké...

Lássunk csak egy jelenetet.

I.

Mikor a Jancsiból János lett, s hogy a bajusza is ütközni kezdett, mert hát tizenkét éven át magolta már a studiumokat, eléje állt az édes apja, becsületes eszmadia-mester, s igen szolt hozzá: „Fiám, akarom, hogy különb ember légy apádnál. Légy pap!” — S Jánosunk fel is huzta a kék habitust, s mert az édes apja meg anyja ugy akarta, hát pap lett az istenadta.

Ha nem is osztozott apja azon nézetében, mintha egy pap már eo ipso különb ember volna a dikiesét szorgalmasan forgató s társadalmi hivatását így is ép oly jól betöltő eszmadianál: elhatározására befolyással lehetett — mint sok másoknál — a könnyebb megélhetés vágya is. De hát ez keveset tartozik reánk.

Igaz, hogy Magyarország földmívelő ország; de ez csak annyit tesz, hogy itt van a nemzet jövedelmének súlypontja, melynek egyensúlyát éppen a többi erők kifejtésével lehet és kell mindenképen fenntartani. Az egyoldalúság nemzetekre ugy, mint egyesekre egyaránt végzetes lehet s nem szabad engednünk többé, hogy hazánknak és vidékének föntartása, jóléte egyetlen kockára legyen téve.

És ezen a téren nyilik a városnak legszebb szerepe. A városok a nemzetgazdasági fejlődés gyújtóit, a városok azon jótékony tényezők, melyek saját jól fogott érdeküket követve, nemcsak öntelvirágzásukat és gazdagodásukat mozdíthatják elő, hanem új gazdasági organumokat teremtenek az egész ország számára, melyek a termelést szaporítani, újabb kereseti forrásokat nyitni, a pénzforgalomnak egészséges irányt adni hivatják és kiszélesíthetik a jövedelem alapjait oly mértékben, hogy ha egyik évben egy területen sérelmet szenved is, egyéb forrásoknál még feltalálhatja az anyagot saját regenerációjára.

Ily másik, hazánkban fájdalom nagyon fejletlen forrás az ipar, melynek egyik ágát, a házi ipart, akarunk mi itt meghonosítani, különös tekintettel városunk anyagi jóvótárára, de biztos tudatában annak, hogy ezen irányban eredményt mutatva, nemcsak városunknak tesszünk szolgálatot, hanem hazánknak is. Áthatva e kettős meggyőződéstől akarunk a *háziipari terjesztő jótékony-egylet* alakítani, mely, ha felviragoztatni sikerül, a legnagyobb jótétemény volna városunkra nézve. — *Egylet* saját kezdeményezésünkkel, mindannyiunk erejéből: mert érezzük, hogy a mai nehéz időkben nem lehet mindent a sokféle eltolgalt kormány gyámkodásától várunk, és hogy talán sohasem volt oly nagy szükségünk eme szép és bátor jelszóra: „*segíts magadon: Isten is megsegít.*”

De a mint az egylet szervezkedett, bizton remélhetni véljük, a kormánynak is hathatós anyagi támogatását, mely, a mint a kiindulási alapot biztosítva látja

nem mulaszthatja el, hathatós segélyt nyújtani egy oly vállalatnak, mely annyira hasznos lehet, de ép gyenge ifjuságában bizonyára leginkább rászorul a külső segélyre.

Ezen egyletnek feladata egyelőre az volna, hogy a háziipar némely ágaiból u. m. vessző- és szalmafonás, selyemtenyészés, ruhaszabás és művirágkészítésből nyilvános oktatást szervezzen, az így készült munkának elárúsítását közvetítse, szegényebb foglalkozókat előleekben részesítsen és a telen át a felnöttek számára is gyakorlati előadásokat rendezzen.

Ily módon új foglalkozási ágakat teremtenék akárhánynak, kik ma munka nélkül lézengenek; új kereseti forrást adnánk kezükbe, szegény családok fiatalabb tagjait képesítjük, hogy a család kenyérkeresetében ők is részt vegyenek, sok szunnyadó tehetséget fölébresztenék és ezerekre menő pénzüsszeget, mely most ily apróbb részletek és piperezikkekért városunkból idegen, sőt épen külföldi piacokra vándorol, vissza tartanánk saját falaink között, hogy itt nevelje a város vagyonosságát, és a forgalomba lépő pénz mennyiségét. Ily módon a némely iparágokban, sőt épen a földmívelésben is elkerülhetetlen hosszas munkaszünetek, melyeknek kártékony hatásait könnyű belátni, kitértetének, és akárhány családnak ingadozó önfentartását kettős alapra lehetne fektetni, hogyha az egyik be nem válnék is, legalább a másikra lehessen támaszkodni.

De, hogy ily nagy czélt ily kis területen megvalósítani lehessen, ahhoz egyhangu öszeműködés, erélyes öszfegzés kell. — Minden üdvös eszméhez befektetés szükséges, először vetni kell, azután aratunk. Minden szép törekvéshez kellenek emberek — s mentől többen — a kik ellátnak a jövőbe odáig, a hol a nemes magvak gyümölcsei megérnek. Ez esetben az érdek nagyon közel van, hisz az saját városunk érdeke; s a gyümölcsök sincsenek oly messze, néhány év elég, hogy megérlelje azokat.

Elég nekünk azt tudni, hogy az 1850. év öszén hősünk Bécsbe került, mint a theologiai tudományok hallgatója az ottani egyetemen. Csak egy év volt még hátra, hogy azután fölszenteljék Krisztus katonájává azt a szép, karesu, barna ifjút, ki Mars szolgálatában is megállta volna helyét, akár a várak, akár a női szívek kiostromlásában. S ez az év következményteljes lett reá — sejtik már, — hogy valami szerelem-történet miatt.

De mikor oly nagy hatalom az a szerelem! Belopdázik a szívbé s a világ valamennyi tudománya sem elég: kifilozofálni ömét. Valamint rang- ugy vallás-különbséget sem ismer. Ez oly igazság, mely igazság volt akkor is már, mikor még nem is álmodtak az emberek „polgári házasság” fölöl. S ezt az igazságot bajos volna megdönteni. Mert az igazi szerelem nem csinál magának aggodalmakat a vallás, a hit miatt. Egyben hisz csak: magában. Minden egyéb hit előtte eretnakség, pogányság. Az Olymp istenei közül csupán Amor tartotta meg korlátatlan uralmát; az ő oltárain nem aludt ki a tűz s nem szünik meg soha égbeszállni az áldozat füstje. Égő szívek tüze, szerelni vallomások füstje.

S mindez oly természetes; ki sem talál benne semmi különöst. Ép oly kevéssé fog tehát valaki csodálkozni, hogy a mi derék Jánosunk egy szép napon olyféle észrevételre jutott, mintha bensejében nem minden volna rendén, különösen szíve táján; s mintha keblében az a bizonyos érzelem uralkodnék, mely a szent atyák s kivált hetedik Gergely pápa szerint egy papnövendékre nézve bün. Bün, pedig az emberi szív legnemesebb, legfenségtelibb érzeménye.

Hancm Jánosunk nem ért rá arról gondolkozni: bün-e vagy sem az, mit érez, valahányszor a szép Regina sötét szeméibe nézett?

De hát ki volt ez a szép Regina?

Egy öreg zsidó szatócsnak egyetlen eszinos leánya,

ki a náluk szivarokat s egyéb apróságot vásárló theologusnak az egyedül üdvezítő vallás iránt hevülő lelkére hatalmas benyomást gyakorolt. Annyira, hogy egy izben, midőn a szép zsidó leányt egyedül találta a boltban, megfedelkezve a jó atyák intelmeiről, meg lelki üdvéről, engedett az ördög incselkedésének s pirulva és remegve bár — meggyónt a szép Regina. Meggyónta töredelmesen: mint szereti őt; mily kimondhatatlanul boldogtalannak érzi magát, ha közelében nem lehet; s mily szerencsétlen lenne örökre nélküle. Elmondta suttogva, édesen, behelzögen, a mint illik, hogy kész lemondani érte mindenről, mi szívének kedves: hazájáról, szülőiről, emlékeiről; hogy kész áttérni a zsidó hitre szöröstül-böröstül; hisz ez a hit — mondá, s itt már a theologus szolt belöle — különben is anyja a kereszténységnek.

A csinos Regina, ki a barna magyar fiu iránt már első látásra sem maradt közönyös, töle, ki álmatlanul töltött éjek számos óráiban képezte már gondolatai s ábrándjai szeretett tárgyát, mintegy várni látzott már a vallomást. S most, hogy azt hallotta ideálja ajakiról szeretetteljesen ömleni, oly igen boldognak érezte magát, s e földöntúli boldogság előmlötte bájos lényét.

Ott állt, ragyogó tüzzel nagy, sötét szemében, melyeket oly fenségteljesen nyugtatott imédottján, hogy az mintegy varázstól lekötötten csodálta őt. A legpompásabb karmint megszégyenítő, duzzadó, piros ajkai s gödröskéi körül a boldogság mosolya játszadozott. Szép keble sokatmondólag lázasan pihegett... s a következő pillanatban Hebron szép rózsája, Sion tiszta lilioma ott csüngött a fiatal pap égő kebelén. Zsidóság és kereszténység békésen ölelkeztek — a mennyország megnyilt kapujában.

(Folytatása következik.)

Ezen okból tisztelettel kérünk fel mindenkit, *kor és rang, nem és valláskülönbőség nélkül*, akik csak egy városnak vagy hazának gyermekeiül érezzük magunkat: hogy a szép czélra összefogni, egyletünkbe lépni sziveskedjenek. Csekély áron szép törekvésnek válhatnak részeseivé, csekély áron szép tudatot vásárolhatnak.

A tagsági díj egyelőre alapító tagok számára 20 forintban, rendes tagok számára öt éves kötelezettséggel, egy évre 2 forintban állapítatna meg. A mint a felkérő tisztelettel gyűjtők az aláírási íveket visszamutatták, a beiratkozott t. cz. tagok alakuló közgyűlésre és alapszabályok alkotására fognak összehívni.

Havrancsek József.

Kathy Márton.

Dr. Ligeti József.

Dr. Kaiser Sándor.

Pribék Antal.

Say Rudolf.

Kolossváry Miklos.

Szegedi kiállítási levelek.

Szeged, 1876. augusztus 12.

I.

Még mielőtt Szegedre indultam, eltökélt szándékom vala a tervezett kiállítás eredményéről közleményeket beküldeni. E közben 57. számú lapjának vezércikke is felkarolván e kérdést, olvasóit *iparkiallítás* rendezésére felszólítja.

Nem tudom czélzatosan szól-e eme cikk csak *iparkiallításról*, — annyi bizonyos, hogy míg Magyarország kizárólag termelő ország marad, anyagi viszonyainak gyökeres javulására nem számíthatunk — sőt természetünknek a messze külfölddel való verseny, napról-napra nehezíthetik. De az is bizonyos, hogy pénzben s munkaerőben, sőt még szellemi erőben is szegény hazánk egyesek bármily buzgó törekvése mellett még hosszú éveken át, ha nem kizárólag legalább is lakosságának túlnyomó többsége szerint természetország maradand, s így kétségtelen: hogy ha kiállítást rendezünk, az nem lehet kizárólag *iparkiallítás*.

Szeged város ipartársulata, mely az idei országos kiállítást kezdeményezte, viszonyainkat ily szempontból megítélvén, igen helyesen *országos ipar, termék s állat kiállítást* rendezett, sőt még azzal sem érvén be gondoskodott, hogy kiállítása oly időbe essék, a midőn Szegeden még két más ünnepély — az *országos dalárünnepély* — s a *Dugonics-szobor leleplezése* tartatik, — így már Szeged biztosan számíthat arra, hogy kiállítása nem maradand látogatók hiányában.

Az országos dalárünnepélyre 684 dalnok vagyon bejelentve, e dalnokok uti költségéről s elszállásolásáról a rendezőség gondoskodott. Az *országos dalárünnepély* f. hó 17-én veszi kezdetét és tart augusztus 21-ig. Programja röviden összevonva ez: Aug. 17-én déliben gyűlnek össze az ünnepélyre jelentkezett és megjelenő dalegyteltek tagjai, a fővárosi és vidéki műintézetek küldöttei, az orsz. daláregyesület közp. ig. választmánya a fővárosi és vidéki sajtó, irodalom és művészet köréből jövő vendégek stb. E nap estjén forraszerinti gyülekezés, értekezlet, diszlocádás és ismerkedési estély követik egymást. Aug. 18-án d. e. lesz az összpróba Erkel Ferenc orsz. dalárkarnagy vezénylete mellett. Napközben értekezletek, este 7 órakor a dalsarnokban dalverseny díjakkal. — Aug. 19-én ünnepélyes kivonulás a Dugonics-szoborhoz, mely lelepleztetik. Este nagy díszhangverseny a dalsarnokban. Aug. 20-án pecsi dalárda közre működése mellett az orsz. iparkiallítás megnyitása, d. u. 4 órakor népnünnep, este 7 órakor táncvigalom. Aug. 21-én folytatolagos daláregyesületi közgyűlés, a versenybírák ítéletének kihirdetése és a versenydíjak ünnepélyes kiosztása.

A kiállítás széképülete a még csak a közelebbi években épült igen tere s díszes 2 emeletes föreáltanoda palotája, a közel szomszédságában fekvő ligettel s nyílt terekkel összesen 20,000 méter kiterjedéssel s az ezen tereken felállított ideiglenes épületekkel.

A kiállítás összes költsége (nem számítva a dalárünnepélyt s a Dugonics-szoborünnepélyt, melyet illetőleg két külön bizottmány működik) 20000 frtra van számítva, melynek költségét a kiállítók által fizetendő helypénzből (12,000 frt.) s a bemeneti díjakból véli a bizottmány fedezhetni.

A kiállítás alá eső tárgyak 16 csoportra, beosztattak névszerint:

I. Erdő-termények és félkészítmények, nehezebb faipar.

II. Bánya-termények és félkészítmények, nehezebb érczipar. — Nemkülönb: üveg, gyurma, agyag és kőipar.

III. Mezőgazdasági termények és félkészítmények.

IV. Malomipar és élelmi cikkek.

V. Szeszipar, borok és egyéb szeszies italok.

VI. Fonó-szövőipar, ruházati tárgyak.

VII. Háztartási és butoripar.

VIII. Vasipar.

IX. Nemes érc-, kő- és fémipar.

X. Bőr-, csont- és kaucsuk-tárgyak.

XI. Műipar és zenészeti tárgyak, építészeti rajzok és tervek.

XII. Közművelődési tárgyak, tanszerek, tudományi és szépművészeti tárgy.

XIII. Gazdasági eszközök, iparos szerszámok, kézi gépek.

XIV. Gépek, gőz-, víz- és lóerő.

XV. Halászati, hajózási és vízépítészeti tárgyak.

XVI. Állat-tenyésztés, állat-kiállítás.

Augusztus 9-ikig 1900 kiállítónál több bejelentett, sőt a kiállítás tárgyai már nagyobb részben be is érkeztek. — Minthogy azonban közbe-közbe oly tárgyak is érkeztek, melyek bejelentve nem voltak, s melyeket kitünőségüknel fogva a bizottmány vissza nem utasíthat, bizást állíthatni, hogy a versenyzők száma a 2000-et meghaladandja.

Senki sem várja, hogy *országos* kiállításunk az 1873-iki bécsi *világkiállítás*al mérközhessék mind a mellett bátran állíthatom, hogy már eddig számos oly tárgy beérkezett, mely bármely világkiállításnál szembe-tűnnék. Miránk magyarokra nézve pedig eme gyűjtemény bármely világkiállításnál nagyobb érdekekkel bírand, mivel itt kizárólag honfiak által termelt készített vagy gyártott tárgyak vannak kiállítva s legjobb alkatat nyujt annak alapos tanulmányozására és megbírlására mit nyujt hazai iparunk s mezőgazdaságunk és minek érzünk hiányát.

A bejelentett kiállítók, nem lévén lakhelyük szerint bejelentve, arra nézve, hogy Székesfejérvárról hány kiállító jelentett be, eddig biztos felvilágosítást nem nyerhettem. A mennyiben tudomásomra esett jelentkezett:

Felmayer István festőgyára.

Keszey Mihály hajlított butorgyára.

Kabik János keztűs.

Lichtnecker Antal borkereskedő.

Markus Simon lakatos.

Továbbá Fejérmegyéből:

Lukács Zsigmond urhidai malomtulajdonos.

Petheő és társa pezsgőgyára Velenczén.

Drukker József.

(Folytatatik.)

Valami az álomról.

(Ismeretterjesztő.)

— Közli: **Szentirmai.** —

Sokan és igen sokat irtak már az álomról, e mindnyájunktól jól ismerni vélt s mégis csak oly kevéssé ismert tüneményéről alvás közben is ténykedő, mozgó lelünknek. Oly mindennapi tárgy az. Hisz reggelünkint hányunk kérdezzük egymást s hányszor beszélünk álmaink felől. Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy az álom a tudományos vizsgálatok fontos tárgya maradjon.

Mi Strümpell L., lipcei egyetemi tanárnak, e tárgyval tüzetesen foglalkozó jeles műve (Die Natur und Entstehung der Träume) olvasása folytán határozottuk el, ide vonatkozólag egyetmást elmondani. Maga az érdekes munka szerzője korántsem bibelődik mindenféle álomlátományok s azok ezerféle kép magyarázható jelentőségének rajzolásával, hanem szigoruan tudományos alapon az álmodás általános lélektani törvényeit feltalálni s egyszerűen a tudományos vizsgálatok számára módszeres szabályokat nyujtani igyekszik.

Az álmok mindenesetre méltánylandó művelődéstörténeti jelentőséggel bírnak. Tudjuk, mily fontos szerepet játszanak a népek gyermekkorában; azon kor profétáinál, törvényhozóinál, vallásszerzőinél, költői-és hőseinél, tudjuk, csupa álomlátományok képezék természetfölöttinek vélt ihletésök forrásait; s e látományok és azok természetfölöttisége iránt táplált erős hitük lelkesíté őket tettek, melyek nem egyszer világtörténelmi jelentőségűekké lőnek. Ma az álmok körüli vizsgálatok tudományos jelentőséggel bírnak ugyan; de az álmok, mint ilyenek, jelentősége csak a kis lutrira rakó óreg asszonyok képzelmében él.

Azon érdekes kérdés, vajon minden alvással alakmodik-e a lélek, még mindig nincs eldöntve; érintett munka szerzője is azt a tapasztalás segítségével meg nem határozhatónak állítja. — Ugyanis azon igen gyakran előforduló körülmény, hogy valaki épen nem képes visszaemlékezni valamiféle álma, mikor azután azt mondja: „semmit sem álmodtam,“ — magyarázatát lelheti ép úgy a minden emlékezéshez szükséges támasz és kapcsolatok hiányában, vagy az álom hiányos tudalomrajutásában, mint annak feltételezett teljes elmaradásában. Valamint azonban ébrenlétünk állapotában is sokféle alakulásai, mozgásai a léleknek tudalmunkon kívül maradnak, s tén épen ezek vannak többségben a tudomásunkra jövökkel szemben: úgy jöhetnek elő alvasközben is ily nemtudatos mozgalmak a tudatosak (ismertek) mellett, mely utóbbiak válhattak csak emlékezetünk tárgyaivá; mert csak arra emlékezhünk, miről tudomásunk van; e szerint lehetséges ugyan, hogy alvásunkat nem kísérik tudomásunkra jutó s így emlékezetben megtartásra alkalmas mozgalmak a léleknek, ez azonban nem involválja a lélek összes tevékenységének szünetelését. Sokkal inkább elfogadhatónak látszik az, hogy a lélek minden állapotban tevékeny marad.

Egy további érdekes problémát alkot az álmodó léleknek majdnem teljes különléte az ébrenlét tudalmával szemben, melynélfogva vagy épen nem, vagy csak gyengén emlékezik az ébrenlét alatt felmerült események-vagy eszmékre, s így azokat sohasem reprodukálhatja, sohasem teremtheti vissza ugyanazon alakban.

E ténykörülmény némely pszichológusokat arra csábított, hogy másutt keressék az álomlét és ismét másutt az öntudatos ébrenlét feltételeit — elég helytelenül. Az álmodó lélek ugyanaz, mint az ébrenlevő. Az álomlét valamenyi jelenségeit az ébrenlét analógiája szerint kell megítélnünk, s az itt feltalált, megállapít-

ható szabályokat alkalmazni amott. Így ki fog tűnni, hogy az ébrenlét állapotában valamely tény vagy tárgy gondolatának reprodukálására szükséges egy más gondolat, mely amazzal némi szellemi összeköttetésben áll. Vannak érzések, érzelmek, vágyak és szenvedelmek, melyek rendszerint bizonyos események vagy tárgyak gondolatával, eszméjével társulva jönnek elő. Vagy az adott érzés ébreszti fel tudalmunkban egy korábbi esemény gondolatát, vagy az esemény ismétlődése vezeti vissza emlékezetünket akkori érzésünkre. E magában véve mechanikus folyamat ébrenlét állapotában az értelem által korlátoztatik s vezéreltetik úgy, hogy a fölkellett gondolat mindig bizonyos, vele a szokás által összekapcsolt, vagy az épen tevékenységben levő gondolatösszeség tartalmába illő eszmét támaszt. Ellenben az álomnál hiányzik a rendező fonál, s a gondolatcsoportok keresztül-kasul kalandoznak, mivel a már fölkellett eszme nem a hozzá legközelebb álló s ébrenlétkor a szokás által vele összekapcsolt eszmét, hanem egy másikat ébreszt fel, melyet valamely bizonyára alárendelt, idegen elem hozott vele kapcsolatba. Tehát az álmodó lélek emlékezetnélkülisége, látszólagos elválasztottsága az ébrenlét tudalom tartalmától, csak is a gondolatok, az eszmék zavart, szabálytalan társulásán alapszik. — Hogy e megháborítás, e zavar honnét ered, azt kutatni nem a lélektan feladata; ez megelégszik a ténykörülmény megállapításával. Valószínűleg vannak az organizmusnak olyszertű lélektani változásai, melyek a szabályzó alapelv ezen ernyedését vagy teljes szünetelését s ennek kapcsán a különben oly helyes eszmetársulások felbomlását eredményezik.

A már hivatolt munka szerzője is, ez alapelvekkel összhangozva, úgy vélekedik, hogy az álom egyes elemei nem pusztán gondolatok, mint az ébrenlét gondolkodás elemei: hanem a lélek valódi és igazi érzései, a mint azok ébrenlétkor csak az érzékszervek közvetítésén át érzékelhetők. Ez érzetekből azután a lélek valóságos észrevéti vagy szemléleti képeket alkot, azaz képekben és hangokban álmodik, míg az öntudatos ébrenlétnek csak emlékezeti (elme-) képei vannak. Ama szemlékek egyes részleteik reális jelenléte által sokkal inkább terhelik a lelket, hogysen az öket egymással ügyesen összekötni. Kellőkép kombinálni képes lehetne, ha az álomban mindezen tevékenységei a ránehezülő nyomás által már különben is gátolva nem volnának. Azonban mindama szemlékekhez teret alkot magának, melyben azokat lokalizálja. A léleknek ama tehetségét, melynélfogva, külbehátás nélkül, az érzések világába visszatermi képes, képzelőerőnek nevezük s két részre oszthatjuk. Egyik a képzelőerő mint olyan, mely által az egyes szemlékek előidézettnek, s a másik a fantázia, vagy teremto képzelem, mely ama képeket bizonyos térben elhelyezi, új és új csoportokban egymással összeköti s új alak- és formában állítja elő. Ha a lélek ilyszertű ténykedésének külön nevet adunk, ezáltal épen nem a sokféle tehetségekre feloszló szellemerő régi teoriáját igazoljuk, hanem könnyebben felfoghatóvá tesszük ama különböző képességeket, mint egyazon lélek különböző működésmódjait.

Az álmodó lélek ama képességéhez, melynélfogva szemlékekkel alkotni s azokat önkötött álomtérben mint valódiakat reprodukálni képes, egy másik, nem kisebb jelentőségű tehetség is járul; és ez a léleknek bizonyos mérvű emlékezése az ébrenlét állapot egyes tárgyaira s tényeire.

(Folytatása következik.)

A vasuti balesetek statisztikája.

A közelmúlt év balvégzetű volt a közlekedő közönség egy tekintélyes száztolijára. Igaz ugyan, hogy a balesetek orozslánrésze a vízi közlekedés terhére esett s hogy itt is a vészthozó elemekkel kezefogott emberi roszlelkűség vérlázítóan növelte a szerencsétlen áldozatok számát, mindamellett az előbbi évek átlag számainak tekintetbevételével, jelentékeny marad a vasuti balesetek áldozatainak száma is.

Megdöbentő hatása alatt egy-egy rémhírül vett vasuti szerencsétlenségnek, nem egy ajak nyílik fájdalom kifakadásokra, szemrehányó panaszokat emelve mintegy a tudomány ellen, hogy az emberi találmányok legnagyobbikáért, szabadalmi ár fejében, oly uzsorás kezekkel szed elviselhetlen vérdíjat közüllünk, s nem egy bátyám-uram fanyarodik, azon ezuttal csak emlékezet okáért felelevenített fogadásra: ő bizony többé aligha ül vasutra, mert hát ha a szekér ki-kizökken is néhánéha a kátyuból, még az pépa sem esik ki az ember szájából; ha tengely török, egyet döczen az alkotmány, s ha a zsidó nem tér kedvem szerint, oda se nézek az összeütközésnek, tudom, hogy az ő löcse az a mi török.

Azon téves nézetekkel szemben, melyek a vasuti balesetek áldozatainak számát, részint csak mértéken túl becsülik, részint összehasonlító adatok hiányában, hason számú utasok és egyenlő útutazott távolok mellett e számarányban a mérleget, a vasutak részére kedvezőtlenül hajlottnak hajlandók tartani, nem lesz talán érdektelen, a mennyire azt a rendelkezésre álló statisztikai adatok engedik a közelmúlt évek átlag számaiban jelezni azon bizonyosságot, melyet a vasutak általában és egyes országokként nyujtanak, megemlíteni a balesetek szokásos okait, ujjal mutatni a vasuti közlekedésnek az újabb találmányok által fokozatosan növekedő biztonságára, s kikutatni a balesetek azon okait, melyek

kedvező viszonyok összehalálkozása esetén, a közeljövőben elvárhatók.

Angliában már 1852-ben többen közlekedtek vasuton, mint minden más közlekedési eszközökön együttvéve; s Mac Huish már ekkor a következőket mondja a vasuti szerencsétlenségekről: „mai nap már feleslegesnek látszik bizonyítani, hogy a vasut, a közlekedési eszközök mindenike között, pusztán a szerencsétlenségi számadatok tekintetbevétele esetén is a legbiztosabb, ha számításhoz vesszük azonban az időt, mely megfelelőleg itt és ott bizonyos távolság átutazására szükséges s nem hagyjuk figyelmen kívül azon körülményt sem, míg minden legkisebb vasuti baleset rémhírként, villámgyorsasággal járja be a földtekét, addig igen sok más közlekedési eszközökkel történt szerencsétlenségekről a statisztika nem vehet tudomást, mindezeket számbavéve, mondom, még sokkal kedvezőbbé válik az említett viszony a vasutakra nézve.”

Ugyanez Mac Huishnek adatai vannak (1852-ből) hogy hasonlított vasuti és gyalog utas közül, előbbiek sokkal kevesebb veszélynek vannak utójában kitéve, mely tényről szemben, — tekintve, hogy a gyalogutas közlekedés esélyeinek egy tekintélyes része utonállás következménye, — nem lesz talán felesleges megjegyezni, hogy a közölt adatok a példás rendőrségi Angliából vannak merítve.

Hogy a mai vasuti közlekedés biztonságát más közlekedési eszközökkel szemben kellőleg méltányolhassuk, hivatkozunk itt kapcsolatosan Mac Huish adataival, az „Engineer” 1869-ben a vasuti szerencsétlenségekről összeállított s a 69-et megelőző évek közlekedési viszonyaira vonatkozó számításait, melyek szerint Oroszországban 116,541, Angliában 1,660,000, Franciaországban 1,760,000, Ausztria-Magyarországban 2,400,000 utasra esik egy haláleset. Ez átlagos számításokra vonatkoznak Mac Huish fentebbi adatai. Mielőtt ez adatok az utóbbi években történt érdemteljes arányú megváltozásáról szólanánk, első helyen a vasuti balesetek szokásos okaival fogunk foglalkozni.

A vasuti balesetek leggyakoribb okai: 1) Kisiklások. 2) Két vonat összeütközése. 3) A váltók téves beállítása. 4) Tengely és kapcsoló készülékek (Badage) eltérése. 5) Téves, vagy figyelmen kívül hagyott őrzelés. 6) Az átmeneti utkorlatok hibás kezelése. 7) Rosz akarat 8) Atmoszférikus befolyások.

A kisiklások leggyakoribb okai a vasuti szerencsétlenségeknek. Gyenge alépitmény, laza összekötés a sín és talpfák között, korhadt talpfák, — szóval az összekötési szilárdság meglazulása az al- és felépitmény között, kivált ha e hiányok valamelyikével egyidejűleg csekély szélességű keréksín (Radreif), a tengelyek túlságos tehermentesítése, vagy merev mozdonyjárás találkozhat, könnyen oka lehet a kisiklásnak; s e baj a mai felépitmény rendszer mellett alig leendő gyökeresen orvosolható. Ausztria és Magyarország összes vaspályáin 1869—1873-ig (5 év alatt) összesen 601 kisiklási eset fordult elő, mely számtétel az összes vasuti baleseteknek 45%-át képviseli. E megdöbbentő nagy számok hatását növeli azon tapasztalat, hogy e tételnél, az előbbi évek hasonlóságaival szemben alig találunk némi kevesebbülést. Fölöttébb óhajtható volna azért, hogy az egészen vasból készült felépitvény (a jelenleg alkalmazott fa-sínlapok mellőzésével) kizárólagos használata hova hamarabb elrendelhetné. E szerkezet Angliában ma már csaknem kizárólagos használatnak örvend, s a többrendbeli hasonlóságot közlő legcélszerűbbnek bizonyult Hilf-féle rendszer szerint vitetvén ki, csaknem teljesen kizárja a kisiklások eshetőségét. A mostani pályán, hol közel 10 év óta van e rendszer alkalmazásban, s ma már több mint 100 kilométernyi hosszúságban, e 10 év tartama alatt egyetlen kisiklás sem történt; — s vonat összeütközésinél a felszerkezet semminemű sérülést sem szenvedett.

Két vonat összeütközése nem tartozik a gyakrabban előforduló vasuti balesetek sorába, de az általa előidéző szokott szerencsétlenségek nagyságánál fogva az utasokra nézve legveszélyesebb. Oka leginkább őrzelés, (hogy t. i. a pálya „nem szabad.”) figyelmen kívül hagyása. Vonatütközés előfordulhat nemcsak szemközti találkozó, — de egyirányban haladó vonatok közt is. Utóbbi eset sokkal ritkább, és kevésbé veszélyes. Általában véve, ha azon okokat, melyek baleseteket eredményeznek, a szerint, a mint azok a vonalakon elől, vagy hátul lépnek fel, két részre osztjuk, — az első osztály mind a balesetek számadatai, mind azok vészhozó következményeinek tekintetében aránytalanul nagy többségben marad. Így a német vasuti balesetekre 20 év számadatai állnak rendelkezésre, ez idő tartama alatt (1845—1865) előlrol ható azok kifolyásaként 50 vasuti baleset fordult elő, melyek közül 12 szemközti találkozó vonatok összeütközésére esik, s így 62 vonalon történt szerencsétlenség. E 62 vonalon meghalt 51 ember (közülök 14 utas, 37 vasutistiszt és szolga). — Ugyanezen idő alatt, fentebb említett vonalon hátulról támadt okok következtében (ez okok lehetnek: 1) vonat a pálya-udvaron kívül éri be az előtte haladót; 2) a vonathoz tartozó kocsik egy része leszakad; 3) a visszatarolással a végkocsik kisiklanak.) 12 baleset történt, melyek közül egy, vonatütközés volt, az így szerencsétlenül járt 13 vonalon 1 haláleset fordult elő. A balesetek tehát számilag, itt és ott, ugy aránytalanul, mint 62:13-hoz, az előidéző halálesetek pedig mint 51:1-hez. Ausztria és Magyarország összes vonalain 1869—1873-ig összesen 209 vonatütközés volt, mely számtétel az összes vasuti baleseteknek 15%-át képviseli.

A szemközti találkozó vonatok összeütközéséből eredt balesetek végleges megszüntetését, miután azok leginkább emberi gyarlóság okozatai, alig remélhetni. A hátulról történt összeütközések elhárítására, a német vasuti szövetség egyik rendszabálya értelmében, a vonat csak állomásnyi távolságban követhetik egymást. — E rendszabály a külföld legtöbb pályáján érvényben áll; s hogy a forgalom nagy akadályt ne szenvedjen újabb időben különösen az angol vasutakon 1/2 mérföldnyi távközlet ugynevezett közbeeső, vagy jelző állomásokat (Block oder Signalvischen stationen) hoztak alkalmazásba.

(Folytatjuk.)

Hirek.

— **A szegedi ipar-, termény- és állatkiallításról** t. Drucker József ur volt szives lapunk számára levelet írni, egyszersmiud pedig a kiállítás jobb mozzanatairól fog bennünket rendszeresen értesíteni. Ezen anyagi életünkre fontos kiállításra különösen figyelmeztetjük olvasóinkat.

— **Értesítés.** Van szerencsém a sz.-fejérvári ügyvédi kamara t. tagjait értesíteni, miszerint a telekkönyvelési eljárásra vonatkozó javaslat egy példány a m. kir. igazságügyminiszterium által véleményadás végett kamaránkunk megküldött. Hogy ezen a törvénykezésben nagy fontossággal bíró javaslat minél több oldalról megvitattva legyen, — a választmány f. é. július 2-án kelt határozatához lépett tisztelettel figyelmeztetem a kamara tagjait, miszerint az érintett javaslatra vonatkozó észrevételeiket indokolás kíséretében f. é. október hó 1-ő napjáig a kamara választmányánál beadhatják oly célból, hogy ezek alapján az igazságügyminiszterium által kívánt vélemény kellő időben felterjeszhető legyen; tájékoztul megjegyezvén, hogy az említett javaslat a kamara hivatalos helyiségében megtekinthető sa. „Magyar Igazságügy” — című jogtudományi folyóirat június havi folyamában közlése tétel. Kelt a sz.-fejérvári ügyvédi kamarának 1876. július 2-án, a választmány határozatából. *Pálffy Károly*, m. k., a kamara titkára.

— **Kitüntetés.** Zuber József urnak, Komárommegye főispánjának a tavaszi vizár alkalmával tanusított buzgalomér ő Felsége legfelsőbb megelégedését nyilatkoztatta.

— **Beküldetett.** Tek szerkesztő ur! „Székesfejérvár”, 65-ik számában a hírek rovatában csodálkozással olvastam, hogy a fejérmegyei tantestület nagygyűlésén alulírott felolvasást fog tartani. Minthogy arról senkinek határozott ígéretet nem tettem, a rendezőség tájékoztatója végett kijelentem, hogy a tartandó nagygyűlésen felolvasást nem tartok. Midőn soraim közlésére felkerem, teljes tisztelettel maradtam Székesfejérvárról 1876. augusztus 13-án, őszinte tisztelője *Iainiss Mátyás*.

— **„Veszprém”** című hetilap szerkesztésétől mint már közönségünket értesítettük Prém József jelenlegi szerkesztő október elejével visszalép; ugy volt, hogy ennek visszalépése után Endrődy Sándor fiatal író veszi át, azonban időközben ezen szándékáról lemondott s így a jövő évnegyedre „Veszprém”-nek még nincs szerkesztője.

— **A Donatus-napi** bucsunak a legszebb nyári idő kedvezett. Már kora reggel egymást érték a robogó kocsik a szőlőhegy felé; délután pedig egész népvándorlás volt, mindenki a szőlőhegyre sietett, hol a vendégszeretet mindenütt kitará kapuit.

— **Halálozás.** Dr. Günther Antal fájdalommal jelenti sajtó, ugy gyermekei: Józsi és Erzsi, valamint összes rokonai nevében, szeretett nejkének: Günther Antalné született Gartner Antonjának élte 37-ik, boldog házassága hetedik évében, hosszas szenvedés után f. é. augusztus 11-én történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 13-án fognak a halottas házban (LV. ker., újvilág-utca 16.) d. u. fél 5 órakor beszenteltetni s a kerepesi sírkertben örök nyugalomra tételni. A halotti szent mise f. hó 14-én reggeli fél 8 órakor fog a szt. Ferenczrendiek templomában tartatni. Béke poraira.

— **Cserna Ferencz** nyug. kir. járásbíró köz- és váltóügyvéd Adonyban ügyvédi irodát nyitott. A tevékeny s szakértő ügyvédet ajánljuk a perlekedő ügyesbajos feleknek.

— **Huszárok érkeztek** nagyobb számmal városunkba, ezek az ősi összpontosítás és gyakorlatokra lettek behíva s azután téli szállásaikra fognak menni.

— **Beküldetett.** Tekintetes szerkesztő ur! A f. évi augusztus 5-én kiadott 63-ik számú „Székesfejérvár” hetilap ujdonságai között „Rablás” cím alatt (nem tudom mily forrásból) közölték tény, csakugyan való és nyéki molnárnál követetett el, kit nem Holnhoier hanem Wolnhófer Ferencznek neveznek, csak azon lényeges különbség van a dologban, hogy ez Sopronmegyében történt. — Felkérem ennek következtében a tekintetes szerkesztő urat, hogy miután ezen ügyben a n. m. magy. belügyminiszterium által kiadott körövény, 31764. szám alatt nálam betekinthező, sziveskedjék a t. közönség mystificatiója kikerülése tekintetéből — előforduló hasonló esetéknél jövőben — a tényállás valódiságáról előbb az illetékes helyen magának tudomást szerezni és ezen helyreigazításnak becses lapja jövő számában helytadni. Székesfejérvárról auguszt. 14. 1876. Tisztelettel *Baráts Guszta*, főcsendbiztos.

— **Tűz.** Balinka községben 13-án délután borzasztó tűz dühöngött. A tüzesetet, mint értesítenek, egy hülle

ember gondatlansága idézte elő, ugyanis ez ember az egyik ház falához támasztott kenderkévék közt pipára gyújtott s véletlenül a száradó kender felgyújtá, mire az s csakhamar a szomszéd ház lángba borult. — A falu egy nagy része a lángok martaléka lett, a roppant hőség miatt oltani sem lehetett. Elégett a templom, iskola és paplak is s alig maradt néhány ház épen. 3 gyermek égett ben a házakban és igen sok egyéb háziállat. A kár borzasztó. Segítség jött a közelfekvő falvakból is, de megmenteni keveset lehetett.

— **A cs. k. déli vasutársaság** a Szt. István ünnep következtében 1876. aug. 18. és 16-én összes vonalain Budapest-felé leszállított áron ad menetjegyeket, melyek 3 napi érvényességgel bírnak. Székesfejérvárról Pestre II-ik hely 4 frt. III-ik hely 2 frt. 75 kr. oda és vissza.

— **A tavaszi vizáradás** alkalmával magukat kitüntetett egyének ő Felsége által közelébb lettek kitüntetve s a hivatalos lap vasárnapi száma hozta a kitüntetettek névsorát; melyben azonban megyénkben a legnagyobb buzgalommal működő tisztviselők, községi előljárók s egyesek neveit hiába keressük. Valóban a miniszterium eljárása felett megütköztünk, hogy míg a fővárosiakat tömegesen terjeszté fel a kitüntetésre, addig megyénkben buzgalommal, önfeláldozással működött egyéneknek még egy gyenge köszönet sem mondatik, pedig ezek is szereztek annyi érdemet, mint a fővárosban bárki. Nem arrogáljuk ugyan oly nagyon e kitüntetések, mert mindenkinek emberbaráti kötelessége volt segínyt nyújtani, de mégis nem szeretjük azon elvnek hogy „ki a tűzhöz közelebb van, jobban melegszik,” oly kirívó és sértő alkalmazását.

— **A tóvárosi olvasókör** rendes évi közgyűlését e hó 20-án d. u. 3 órakor fogja megtartani sajtó helyiségében. Figyelmeztetjük ezen gyűlésre a kör tagjait annál is inkább, mert a gyűlésen fog a kör tisztikara is megválasztatni.

— **A színházi consortium** megalakítása alkalmával felmerült azon eszme, hogy a helyben működő színházról jó lenne állandósítani. Ezen szép eszme kivételére közelébb a consortium tevékeny elnöke már lépéseket tett és pedig úgy, hogy míg télen át a színházról itt működik, addig a nyári színdarab nézve sikerült a balaton-füredi fürdő derék igazgatóját megnyerni, miszerint a társulat egyrésze az ottani színházban működhessek, a másik rész pedig Veszprémben, Pápán és Sopronban fogja a nyári időnyt töltöni. Télen pedig az egész társulat hozzánk visszatér. A balaton-füredi színházat a consortium elnökének jövőre Écsy ur megígérte.

— **Halálozás.** Ráth Fülöp né magy. kir. állami számvevőszéki tanácsos neje született Sellyei Erzsébet e hó 6-án Csákvárott hosszas betegség után élte 41-ik elhunyt. Hült tetemei ugyanott tétettek örök nyugalomra. Béke lengjen porai fölött.

— **Keszey Mihály** derék székygatos által a szegedi iparkiallításra egy koci készítették, mely ritka ügyességgel van össze állítva. Bámulandó azon ügyessége különösen Keszeynek, melylyel a keményebb fák is képes igen finoman meghajlítani. Ezen most készülő koci valódi remek műnek mondható és hisszük hogy a kiállításon általános feltűnést fog okozni.

— **Baleset.** Hétfőn Hübner N. építész ur kocsiába lebukott üléséből és azonnal szörnyet halt.

— **Nyéken** a múlt héten ment végbe Tisza Lajosnak a vérteljai reform. egyházmegye gondnokának hivatalba beigtatása nagy ünnepélyességgel. Igen sokan jelentek meg a közel vidékről is, legközelebbi számunkban bővebben szólunk.

— **A helyben állomásozó** 69-ik gyalogezred itteni állománya az ősi hadgyakorlatokra a rákosi táborba közelébb fog elmenni s ott a nagy gyakorlatokba tevékeny részt fog venni.

— **Gyujtogató** kézrekerített Szűts (Török) Mihály kereszties lakos személyében, ki e hó 10. virradóra, Kalamár János szintén ottani lakos présházát szándékosan felgyújtván, minden bennlevő edényekkel együtt elégette, de buzgóságában feledé, hogy a hátrahagyott csizmanyomok árulójává is válhatnak, mi megis történt, mert a megyei főcsendbiztos ur rögtöni intézkedése folytán megindított vizsgálathoz csakugyan kiderült, miszerint az égés helyén hatrahagyott csizmanyomokba, a gyanuval terhelt egyén csizmáit beleillesztvén, azok, ugyanazonosoknak bizonyultak, és így kevés vallatás után, a tettet elkövető vétkét töredelmesen bevallván, most a megye börtönében elmélkedik afölött, hogy miért nem lett inkább tüzoltó mint gyujtogató.

— **Az „Apollo”** című zenefolyóirat ötödik kötete legújabbban megjelent augusztusi füzetének tartalma: 1) Capriccio Bella J. L. től. 2) Komoly magyar nóta, lakodalmas és enyelgő frisek Csermák Antaltól, zongorára átírta Wachtel Aurel. 3) Sarolta keringő, zongorára szerzé Büky György. 4) Fatinicza négyes Suppé Ferencz hason című operette-je után szerzé Nagy Béla. A boríték on: Dr. Ambros A. W. Uj zeneművek bírálata. — Vegyes. — Zeneműjegyzék. — Előfizetési ár egész évre 6 frt. félévre 3 frt. A jelen szám 1 frtért külön is megszerezhető.

— **Bevérték a fejét** egy földmivesnek hétfőn este, súlyosan megsebesülve fekszik most a kórházba, felgyógyulásához kevés reménységet kötnek.

Az egyleti élet városunkban rendkívüli élénk kezd lenni, legközelebb a színügyi, régészeti s gazdasági-egyletek kezdenek erősen mozogni s mindegyik szép tevékenységet helyez kilátásba. Adja Isten, hogy s városunk közjólétünk javára működjenek.

Vasuti menetrend.

Budára reggel 4 ó. 15 p. délben 12 ó. 5 p. este 6 ó. 36 p. Buda-
ról reggel 7 ó. 10 p. d. e. 11 ó. este 9 ó. 35 p.
Kanizsára reggel 9 ó. 29 p. d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 6 p.
Kanizsáról reggel 6 ó. 25 p. d. u. 2 ó. 6 p. éjjel 11 ó. 30 p.
Ujszónybe reggel 10 ó. 18 p. éjjel 12 ó. 23 p. Ujszónyból
d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 37 p.
Veszprémbe reggel 9 ó. 9 p. éjjel 11 ó. 42 p. Veszprém-
ből d. u. 4 ó. 21 p.

G a b o n a - á r

augusztus 16-án.

HEKTOLITER	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	7	32	7	10	6	50
Kétszeres	6	—	5	90	5	80
Rozs	5	40	5	30	5	20
Árpa	3	74	3	30	3	—
Zab	2	90	2	80	2	70
Kukoricza	4	88	4	70	4	60

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

Hirdetések.

Alulírott figyelmeztetem **Katies József** urat, miszerint saját érdekében mérje meg faggyuját mielőtt azt Schützer Jakab szappanoshoz szállítja, mivel Schützer ur több alkalommal már hántalmazott engem, hogy nem mértem néhány fonttal kevesebbet, azt adván okul, hogy a faggyu ugys igen drága.

Waldhauzer József, szappanossegéd.

Egy jókarban álló

2 lóerejű Röck-féle cséplőgép

jutányos áron eladó. Tudakozódhatni a tulajdonosnál

Dowrek Jánosnál

Pákozdon u. p. Székesfejervár.

Van szerencsém értesíteni a tisztelt közönséget, miszerint **eddig Budapesten József-tér 5. szám alatt volt**

ügyvédi irodámat

Székesfejervárra tettem át hol kasszánya utca 5. szám alatti iroda helyiségben mindennemű ügyvédi teendőket elvállalok, s e célból szolgálatomat felajánlom.

Székesfejervár, 1876. augusztus hó

Posztóczky Lajos,

köz- és váltóügyvéd.

Egy jó családból való 4-5 gymn. osztályt végzett ifju gyakornokul alólírott gyógyszeráramban felvétetik. — Vár-Palota, július 23. 1876.

Gömbös László, gyógyszerész.

Kitünő hatással bír
mint háziszor gyomorhajók, elrontott gyomor és étvágytalanságnál
dr. FERINI
élet-gyógy-itala.
Egy nagy üvegtök ára 80 kr., kicsinek 42 kr.
Egyedül megszerezhető **FRANZ V-nél** Holau-
kauban (Csehországban).
Ugyanott a rövid idő alatt oly nagyhírtvé
lett **köszvény-szesz**, (mely idült köszvény ellen
is használ) a 1 frt. 20 kr-ért szintén kapható.
Ismét eladók kerestetnek.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejervár szab. kir. város hatósága által a fogyasztási-adó bérlemény kezelésére kiküldött bizottmány részéről közhírré tétetik, miszerint egy évi 500 frt. fizetéssel kapcsolatos adóügynöki állomás üresedésbe jött, ezen állomás pályázat útján betöltetni fog, miért is felhivatnak mindazok kik jelzett alkalmazásba lépni óhajtanak, hogy folyamodványaikat f. 1876. évi szeptember hó 1-ig alulírt bizottmányi elnökhez nyujtsák be, — megjegyeztetvén, hogy a netán később jelentkezők igényei figyelembe vétetni nem fognak

Székesfejervárott 1876. évi augusztus 5-én tartott fogyasztási adóbizottmányi ülésből

Szepelt Nándor.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejervár szab. kir. város közönsége — mint kegyuri hatóság részéről — az üresedésbe jött belvárosi plebános állomásra az ezzel kapcsolatos javadalmasz mellett, — a pályázat ezennel közzététetik. Felhivatnak e szerint a pályázni kívánók, miként folyamodványaikat bezárólag f. évi augusztus hó 20-ig a városi törvényhatóság ígató hivatalához benyujtani el ne mulasszák, maga a választás ugyancsak a folyó augusztus hó 28-án tartandó rendes havi közgyűlésen fogván eszközöltetni.

Kelt Székesfejervárott az 1876. évi augusztus hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlés határozatából.

Novák Kálmán,
polgármester.

Árverési hirdetmény.

Melyszerint közhírré tétetik, hogy a t. kir. törvényszéknek 7761/75. sz. a. végzése folytán Sturm Károly részére Bacheimer Ferdinánd helybeli lakosnál 400 frt. tőke összeg s járulékai erejéig a végreh. jkv. szerint 1—126. sz. a. lefoglalt és 900 frt. 55 kr-ra becsült ingóságok u. m.: szobabeli többrendű butorfélek, konyhabeli eszközök, asztalbeli készületek, ágynemű tárgyak, asztalos-mesterséghez tartozó szerszámok, gyalupad, czifrálogyalu, ablaktokok, boroshordók stb. féle tárgyak ugyan a fent-címzett kir. tszkek 6909/75. sz. végzése alapján és a felperesi képviselet szorgalmazása következtében

1876. augusztus hó 19-ik napján
délután 3 órakor

nevezett alperes lakásán — zöldfa-utca — nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Miről az illető fel- s alperesfelek magok mihez-tartásuk tekintetéből hivatalosan értesítettnek.

Székesfejervár, aug. 2. 1876.

Ivanszky János,

kir. törvénzéki végrehajó.

Bátorkodom a t. cz. közönséget tudósítani, hogy nálam egy egészen új és a legjobb szerkezet szerint készített
négy lóerejű cséplőgép
igen olcsó áron
eladó, ezen gép kiver naponként 150 mérő búzát.
— Ugyancsak nálam egy egészen jó karban levő
vas esztergálozógép
és sokféle műszerek eladók.
Tisztelettel
Galgóczy Dániel,
Székesfejervárott
buza-tér 6-ik szám alatt.

Őszi vetéshez
szükségelt gazdasági- és kerti veteményeket, virágmagvakat és valódi harlemi virág hagymát,
vetőburgonyát
ugymint: élőfákat, szőlőtöveket és spárgagyökereket a legjobb minőségben szállit.
Az első magyar
kertészgazdászati-ügynökség
magkereskedése.
Budapesten V. József-tér 12. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A fejérmegyei törvényhatósági szolgazemélyzet és közbiztonsági legénység részére 1877. évre szükségelt ruházati anyagok és az iroda számára szükséges szerek biztosítására illetőleg szállítására árlejtés tartatik.

Szükséglet:

Zöld beavatott posztó 136 c. m. széles	23	méter.
Veres " posztó 136 " " "	15 ⁵ / ₁₀	"
Szürke " posztó 136 " " "	209 ⁵ / ₁₀	"
Beavatott csinvat	140	"
Házi vászon-béllés	244	"
Zöld csinvat-béllés	12 ³ / ₁₀	"
Veres orléans-béllés	25 ⁵ / ₁₀	"
Beavatott flanel-béllés	175	"
Széles zsinór, sárga zölddel keverve	47	"
Vastag zsinór, sárga zölddel keverve	190	"
Vékony zsinór, sárga zölddel keverve	502	"
Vastag zsinór, szürke	327	"
Galambkosár sárga zölddel keverve	140	darab.
Vatta kisikált	14	"
Gömbölyű rézgomb	86	"
Téli	98	pár
Nyári } tehénbőr csizma patkolva	98	"
Fejelés	72	"
Acél sarkantyú	33	"
Fekete gyapju-kalap tollal	80	darab.
Zöld) sapka	16	"
Szürke)	2	"
Nyakra való	16	"
Ministerial papir	1	rizsma.
Fehér levél	16	"
Kékes fogalm.	45	"
Litographia	60	"
Autographia	8	"
Boríték	14	"
Jegyzőköny	2	"
Veres réztoll	15	doboz.
Veres ostya 500 drbos	30	"
Tollnyél	6	tuczat.
Harmuth-féle fekete iron	4	"
Közönséges fekete iron	4	"
Veres kék iron	4	"
Autographia ténta	80	üveg.
Carmin ténta	20	"
Kék olajos festék	10	"
Fekete ténta	70	liter.
Veres pecsétviaszk	30	kilogr.
Kötő spagét	5	"

Az itt elősorolt cikkek árlejtésére folyó évi agusztus hó 29. napjának d. e. 10 órája Székesfejervárott (megyeház földszint 1. sz. a.) számvévségi hivatalba kitűzetik.

A zárt ajánlatok, a posztó és béllésneműekre vállalkozók által tiz százalék bánatpénz hozzá csatolása mellett a kitűzött árlejtési napnak d. e. 10 óráig fogadtatnak el.

A vállkozni szándékozók felhivatnak, hogy a posztó és béllésneműekre, valamint az irodai cikkekre nézve is több rendbeli mustrákat, azoknak határozott szállitási végső árai feljegyzésével, az iparosok pedig árjegyzéseiket küldjék be.

Az ajánlatok az árlejtési napon fognak felbontatni.

Az árlejtési feltételek időközben a megyei számvévségnél megtekinthetők.

Székesfejervárott, 1876. évi július 22-én.

Fejérvármegye hatósága.